

Identificatie en typering van Cito LOVS – TECHNISCH LEZEN

Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	Leerling- en onderwijsvolgsysteem (LOVS) - Technisch lezen; Cito; Ineke Jongen, Ronald Krom, Pauline Roumans, Annet Menink; 2009 – 2012; de kostprijs van het materiaal behoudens prijswijzigingen: € 68,10 per leerjaar per map voor de handleiding, € 5,67 per setje van 5 toetsboekjes. De afname van de toets gebeurt digitaal of op papier. Indien de toets digitaal afgenomen wordt dan kost dit € 0,65 per afname. Het instrument komt uit Nederland.
2. <u>Wat en voor wie?</u>	<p>De toetsen Cito LOVS - Technisch lezen zijn bedoeld voor het opvolgen van de vorderingen met betrekking tot de technische leesvaardigheid van leerlingen. Het LOVS biedt hiervoor toetsen aan voor leerlingen uit het eerste leerjaar (groep 3) tot en met het zesde leerjaar (groep 8). De leerlingen lezen stil en werken in het opgavenboekje.</p> <p>De toets halverwege het eerste leerjaar (groep 3) meet de leesnauwkeurigheid: de leerlingen kiezen uit een reeks woorden het woord dat past bij een plaatje. Ook aan het einde van het eerste leerjaar (groep 3) wordt er op deze manier getoetst. Vanaf het tweede leerjaar (groep 4) krijgen de leerlingen een tempotoets¹: de leerlingen moeten in een beperkte tijd steeds het juiste woord kiezen uit drie alternatieven.</p>
3. <u>Welk soort instrument?</u>	☐ Toets ☒ Volgsysteem ☐ Observatiewijzer ☐ Portfolio ☐ Andere
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	De afname van een toets van Cito LOVS – Technisch lezen vanaf het tweede leerjaar duurt in principe 8

¹ Deze tempotoets kan ook al afgenomen bij de betere lezers in het eerste leerjaar.

	<p>minuten. De totale afnameduur, inclusief instructie en oefentoets bedraagt ongeveer 20 minuten. In het eerste leerjaar wordt er nog geen tijdsdruk gelegd, waardoor de afnameduur afhankelijk is van het tempo van de leerling.</p>
<p>5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u></p>	<p>☐ Eén meetmoment ☒ Meer meetmomenten</p> <p>De toetsen Cito LOVS - Technisch lezen bestaan uit meerdere toetsen. Voor het eerste (groep 3) tot en met het vijfdeleerjaar (groep 7) worden er op volgende momenten toetsen afgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - januari of februari - mei of juni <p>In het zesde leerjaar (groep 8) wordt er slechts één toets afgenomen in november of januari/februari.</p>
<p>6. <u>Klassikale of individuele afname?</u></p>	<p>☒ Klassikaal ☐ Individueel</p>
<p>7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingenniveau, klasniveau of op schoolniveau?</u></p>	<p>☒ Leerlingenniveau ☒ Klasniveau ☒ Schoolniveau</p> <p>De toetsen geven informatie op leerlingen- en klasniveau. Indien de school gebruik maakt van het Computerprogramma LOVS, dan is het mogelijk om via de module 'Schoolzelfevaluatie' overzichten te maken om op schoolniveau de kwaliteit van het gegeven onderwijs te evalueren.</p>
<p>Omschrijving van het instrument</p>	
<p>8. <u>Welke vaardigheden?</u></p>	<p>Vaardigheden:</p> <p>☒ Lezen ☐ Schrijven ☐ Spreken/Gesprek ☐ Luisteren</p> <p>Competenties:</p> <p>☒ Taalcompetentie ☐ Zelfsturende competentie ☐ Leercompetentie ☐ Sociale competentie</p> <p>Deelcompetenties:</p>

	<p>De toetsen van Cito LOVS – Technisch lezen peilen naar de taalcompetentie binnen de vaardigheid lezen. De toetsen vinden aansluiting bij volgend doel uit het doelenkader:</p> <p>In het eerste leerjaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Taalbeschouwing: taalsysteem, betekenissen <p>Vanaf het tweede tot en met het zesde leerjaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zich oriënteren op aspecten van de leestaak: doel, teksttype en eigen kennis, manier van lezen erop afstemmen en aandacht houden voor bereiken van dat doel. – Taalbeschouwing: taalsysteem, betekenissen.
<p>9. <u>Wat doen de leerlingen?</u></p>	<p>Vanaf het tweede leerjaar (groep 4) is de toets van Cito LOVS - Technisch lezen een snelheidstoets waarbij de leerlingen zo snel en zo nauwkeurig mogelijk een tekst moeten lezen. De leerlingen moeten in de zinnen die ze lezen het juiste woord aanduiden tussen drie alternatieven. Bijvoorbeeld: Ze <u>hoont boort hoort</u> mama op het balkon. In het eerste leerjaar (groep 3) doen de leerlingen hetzelfde maar zonder tijdsdruk waardoor de toets meer focust op leestechiek in plaats van op leestempo.</p>

10. Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?

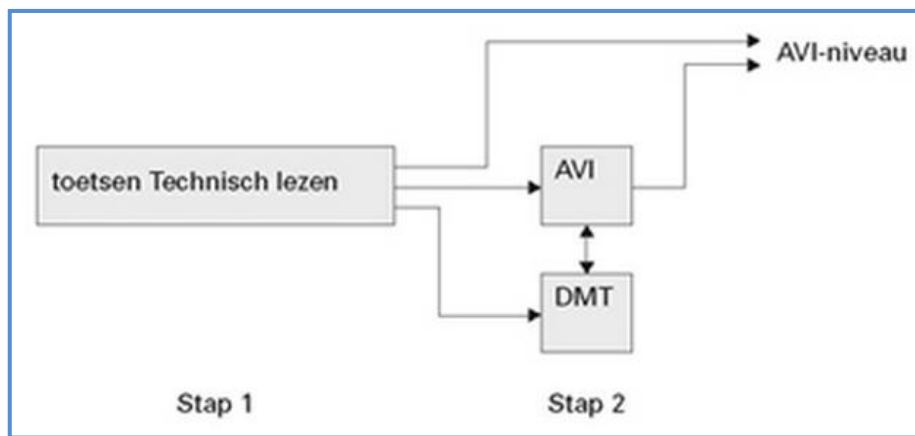
Screening

Diagnose

Andere: volgsysteem

De toetsen van Cito LOVS - Technisch lezen zijn bedoeld als screening bij de hele klas. Er wordt echter ook voorzien in toetsen die meer diagnostische informatie verschaffen over de technische leesvaardigheid van leerlingen. Het gaat hierbij om de [DMT](#) en/of [AVI-toetsen](#). Deze toetsen worden enkel afgenomen indien de scores voor de toetsen van technisch lezen slecht waren. Doordat de leerlingen bij de DMT en AVI-toetsen hardop lezen krijgen leerkrachten meer diagnostische informatie. De afname is echter tijdsintensief omdat dit individueel afgenomen wordt.

Onderstaand schema geeft weer hoe het toetsen rond technisch lezen verloopt volgens het Cito LOVS: bij stap 1 wordt een klassikale screening gedaan, bij stap 2 volgt een individuele analyse indien de resultaten bij stap 1 te laag waren.

11. Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?

Vergelijking mogelijk met andere leerlingen (normgerelateerde vergelijking)

Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking)

Geen vergelijking normen

	<p>De toetsscore van leerlingen op de toetsen voor Cito LOVS – Technisch lezen wordt omgezet in een vaardigheidsscore. Deze vaardigheidsscore is een absolute maat die toelaat om kinderen doorheen hun schoolloopbaan te volgen. Deze scores bieden een fijne maat: ze registreren ook geringe verbetering. Deze vaardigheidsscore wordt gekoppeld aan een vaardigheidsniveau waardoor de resultaten van de leerling vergeleken kunnen worden met de resultaten van de leeftijdsgenoten van een landelijke referentiegroep van Nederland. Er zijn geen Vlaamse normen beschikbaar. Het vaardigheidsniveau van de leerling wordt uitgedrukt in een cijfer van niveau I tot niveau V, volgens de nieuwe indeling. De oudere indeling van niveau A tot E wordt ook nog steeds vermeld in de handleiding. Deze informatie wordt ondergebracht in twee rapporten: het leerlingenrapport en het groepsrapport.</p>
<p>Criteria voor een goed evaluatie-instrument²</p>	
<p>12. <u>Wat meet het instrument?</u></p>	<p>De handleiding van Cito LOVS – Technisch lezen geeft informatie over:</p> <p>☐ Waarop ze zich baseerden voor het opstellen van het evaluatie-instrument (bijvoorbeeld eindtermen, ERK, etc.) en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof.</p> <p>☒ In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde.</p> <p>De toetsen van Cito LOVS – Technisch lezen vanaf het tweede leerjaar (groep 4) gaan de technische leesvaardigheid bij leerlingen na. Dit wordt gemeten aan de hand van een leestempotoets. Bij deze toets is het de bedoeling dat de leerling zo vlug mogelijk leest, maar zonder dat hij hierbij fouten maakt. In een toets worden op deze manier de twee deelprocessen van het technisch lezen meegenomen: decoderen en woordherkenning. Bij deze toetsen wordt nagegaan in welke mate de leerlingen vlot en nauwkeurig kunnen lezen. Vlot en nauwkeurig lezen resulteert immers in efficiënt lezen.</p> <p>☐ Geen informatie over validiteit</p>
<p>13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u></p>	<p>De handleiding van Cito LOVS – Technisch lezen geeft informatie over:</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de toetsafname</p> <p>De handleiding geeft algemene aanwijzingen voor de afname en ook specifieke aanwijzingen per afnamemoment.</p>

² Invulling van de concepten gebeurde op basis van de Studie naar de wenselijkheid en haalbaarheid van de invoering van centrale taaltoetsen in Vlaanderen in functie van gelijke onderwijskansen (CTO – KU Leuven, 2006) en de Visietekst Breed Evalueren (Steunpunt Gelijk Onderwijskansen, 2008).

	<p>☒ De betrouwbaarheid</p> <p>☐ is eerder laag ☐ is eerder middelmatig ☒ is eerder voldoende hoog</p> <p>Voor elke toets van Cito wordt er een wetenschappelijke verantwoording opgesteld. Deze wordt voorgelegd aan de COTAN (Commissie Testaangelegenheden Nederland). Uit de gegevens van de wetenschappelijke verantwoording voor de toetsen van Cito LOVS – Technisch lezen blijkt dat de betrouwbaarheid³ voor deze toetsen eerder voldoende hoog is.</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de scoring</p> <p>De handleiding biedt een lijst aan met de goede antwoorden die leerkrachten kunnen gebruiken om de antwoorden te scoren.</p> <p>☐ Geen informatie over betrouwbaarheid</p>
<p>14. <u>In de praktijk?</u></p>	<p>In de handleiding van Cito LOVS gaat er bijzondere aandacht naar hoe de resultaten op leerlingen-, klas- en schoolniveau geïnterpreteerd moeten worden. De handleiding voorziet ook in het doortoetsen met behulp van DMT en AVI bij leerlingen die slecht scoorden op de toets. Op basis van deze bijkomende resultaten kan er ondersteuning voorzien worden in leerlingenzorg. Het Cito LOVS baseert zich hiervoor op het cyclische proces van onderwijs op maat waarbij drie stappen onderscheiden worden: signaleren, analyseren en handelen. De leerkracht krijgt bij elk van deze stappen instrumenten aangereikt.</p>
<p>15. <u>Praktische haalbaarheid?</u></p>	<p>Het is mogelijk om de scores, de groepsrapporten, de leerlingenrapporten en het groepsoverzicht op te vragen via het computerprogramma LOVS. Dit betekent tijdswinst aangezien dit niet meer handmatig dient te gebeuren. Alle scores, overzichten en rapporten kan je wel nog steeds handmatig op papier doen.</p>
<p>16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Maakt deel uit van Cito LOVS, wat toelaat om het onderwijs op individueel, klas- en schoolniveau (schoolzelfevaluatie, dwarsdoorsnede, trendanalyse) te evalueren. – Voor elk leerjaar is een gedetailleerd pakket voorzien, met daarin handleiding, toetsmateriaal, registratieformulieren en inhoudsverantwoording. – In de handleiding wordt telkens ook ingegaan op het gebruik van de toetsen voor speciale leerlingen en in het buitengewoon onderwijs. – Door de gehanteerde meettechniek zijn de verschillende scores binnen een leerjaar en over de leerjaren

³ Er worden voor de verschillende toetsen verschillende statistische coëfficiënten gebruikt. De betrouwbaarheidscoëfficiënten voor de verschillende toetsen van Cito LOVS – Technisch lezen variëren van 0,83 tot 0,93.

heen onderling te vergelijken, wat toelaat om de ontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen.

- Steeds meerdere testmomenten per schooljaar (doorgaans halverwege en eind) met verschillende toetsen.
- Aangezien de scores op de verschillende toetsen onderling te vergelijken zijn, is het mogelijk om leerlingen op maat te toetsen door adaptief toetsen of door het ontkoppelen van toets en afnamemoment; niet alle leerlingen in eenzelfde klas moeten dus op hetzelfde moment dezelfde toets krijgen en toch zijn de resultaten van de kinderen vergelijkbaar.
- Voordeel is dat het om genormeerde toetsen gaat, waardoor het mogelijk is om individuele leerlingen en de klas als geheel te vergelijken (indien op de geplande meetmomenten afgenomen, nl. halverwege en aan het eind van het schooljaar), maar dit wel enkel met een referentiegroep uit Nederland.
- Er wordt geen specifieke informatie gegeven over het normeringsonderzoek en over de leerlingen die daarin betrokken waren.
- De toetsen zijn methodeonafhankelijk.
- Er worden zeer concrete richtlijnen gegeven voor afname en interpretatie van de toetsen, wat de betrouwbaarheid wel groot maakt.
- De resultaten kunnen handmatig, maar ook aan de hand van een computerprogramma worden geanalyseerd. Aanwijzingen voor het gebruik van het computerprogramma zijn opgenomen in de handleiding.
- Midden het eerste leerjaar wordt enkel leestechiek getoetst. Op het eind van het eerste leerjaar wordt én leestechiek én leestempo getoetst. Vanaf het tweede leerjaar enkel nog leestempo.
- De toetsen technisch lezen zijn bedoeld als een signaleringsinstrument aan de hand waarvan (1) de scores kunnen vergeleken worden met een referentiegroep uit Nederland, (2) de ontwikkeling van leerlingen op het vlak van technisch lezen in kaart kan worden gebracht en (3) kan worden bepaald welke boeken zij technisch kunnen lezen en welke nog niet.
- Wat betreft het derde doel hierboven dient wel rekening te worden gehouden met het feit dat leerlingen wel gemotiveerd en uitgedaagd kunnen zijn om een boek/verhaal van een hoger leesniveau te gaan lezen. Het is uiteraard wel van belang deze motivatie niet te fnuiken, weliswaar binnen realistische grenzen van waar een kind wel/niet aan toe is. Het AVI-niveau mag geen keurslijf worden.
- Op basis van de scores op de toetsen kan rechtstreeks het AVI-niveau van leerlingen worden bepaald.
- De gehanteerde formats voor de toetsen roepen een aantal vragen op: bijv. wat is de rol van begrijpend lezen bij de toetsen leestempo? De vaardigheid begrijpend lezen wordt hier ook deels meegetoetst. Dat

hoeft op zich geen beperking te zijn, maar het is wel van belang dat dit bij de interpretatie in het achterhoofd wordt gehouden. Op deze en andere mogelijke bedenkingen (bijv. waarom wordt geopteerd voor stil lezen; wat is de rol van kennis van de wereld bij de toetsen leestechniek; wat is de rol van de context bij de opgaven leestempo; wat is de invloed van raden bij de toetsen leestempo; wat is de rol van spellingvaardigheden bij de toetsen leestempo) wordt wel ingegaan in het hoofdstuk rond inhoudsverantwoording, zij het niet zeer diepgaand.

- Zowel bij de toetsen leestempo als leestechniek is de toetstijd begrensd. De ene leerling kan het moeilijker hebben dan de andere met het snelheidskarakter van dergelijke toetsen. Dit dient ook in kaart te worden gebracht en meegenomen in de interpretatie en de beslissingen omtrent verdere stappen op basis van het eventueel uitvallen van leerlingen.

